
Lampista - Enllumenat de gas

Autor:

Data de publicació: 04-09-2020

Barcelona va ser el primer lloc d'Espanya on hi haver fàbriques de gas, i l'Ajuntament de Barcelona en va ser el conductor indirecte, ja que el 1841 va convocar un concurs per a la il·luminació dels carrers amb llum de gas. El concurs va ser guanyat per l'industrial francès Charles Lebon, que ja havia dirigit la instal·lació de llums de gas al municipi de Dieppe i que aquí va rebre el suport financer dels germans Gil i Serra i altres inversors catalans, amb qui va establir, el 1843, l'empresa Societat Catalana per a l'Enllumenat per Gas. L'empresa, coneguda popularment com a Gas Lebon, va instal·lar la seva fàbrica al recinte on durant anys hi havia un gran gasòmetre i avui és el Parc de la Barceloneta.

Lampista treballant

Antigament un lampista era l'operari que instal·lava i reparava instal·lacions d'enllumenat. Concretament al segle XIX els lampistes estaven especialitzats en les instal·lacions de gas d'enllumenat. El terme també s'aplicava a qui fabricava o venia làmpades.[1] El mateix nom es va donar posteriorment a l'empleat subaltern que tenia cura i custòdia de les làmpades i fanals a les estacions de ferrocarril.[2][3][4]

Contingut

Etimologia

El nom «lampisteria», deriva de lampista, i aquest al seu torn de làmpada.[2]
Agafat modernament del francès: lampiste [1]

Història

Tubs d'aigua de coure

Els lampistes del segle XIX instal·laven i arreglaven, primer, els fanals de l'enllumenat públic i després les canonades de les làmpades de gas quan encara no hi havia aigua corrent a les cases.. per això se'ls diu "lampistes". En arribar l'aigua corrent els que coneixien l'ofici de soldar "tubs de gas de plom" emprats a partir d'aquell moment per portar

l'aigua corrent, eren els lampistes (UK: plumber, Fr: plombier), les canonades d'aigua són idèntiques a les canonades de gas, vegeu la foto. també queda molt clar el motiu de perquè els lampistes a Catalunya, quan l'enllumenat de gas va ser substituït per l'enllumenat elèctric, acabessin adaptant i reparant les làmpades elèctriques i les instal·lacions relacionades, Així per tal de facilitar llur labor, es va decidir adoptar la rosca gas de les làmpades de gas en les làmpades elèctriques

Les làmpades elèctriques adopten la rosca gas de les làmpades de gas
Cal tenir en compte que es va decidir que tots els passos de rosca de les làmpades elèctriques fessin servir el que s'anomena rosca GAS, per un fet que també cal remarcar: "per motius de compatibilitat". És a dir, les rosques de les làmpades elèctriques es van basar en les de les làmpades de gas per poder-les substituir directament, quan es va fer el canvi de gas a electricitat: "es treia un cremador de gas i al seu lloc s'hi roscava un portalàmpades de llautó"

Lampisteria a Catalunya

Avui dia a Catalunya la lampisteria engloba dos camps que són dues professions diferents a altres regions o països.[5]

Persona que instal·la o repara xarxes de canonades per al proveïment d'aigua potable, i evacuació d'aigües residuals, així com les instal·lacions de calefacció en edificacions i altres construccions.

Persona que instal·la o repara les conduccions de gas ciutat o gas d'enllumenat o fa i repara instal·lacions elèctriques.

Eines

Articles de lampisteria.

Un tallatubs de coure.

Aquestes són les eines principals necessàries per dur a terme una obra de lampisteria.

Torxa de querosè
Alicates de pressió
Alicates extensibles
Clau anglesa
Desembussador
Cinta mètrica
Clau Stillson
Fregall d'alumini
Tallatubs per coure
Corbadora per coure manual
Corbadora elèctrica per coure de grans diàmetres
Cànem per a les juntes
Clau de cadena
Tallatubs per PVC

Màquina de foradar
Corona per a desguassos
Tornavisos de diversos tipus
Mandrí per al coure

Vegeu també

Fontaneria
Plomer

Referències

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: Lampista

? Anar a :1,0 1,1 Esteban Terreros y Pando ((S.I.)). Diccionario castellano con las voces de ciencias y artes y sus correspondientes en las tres lenguas francesa, latina é italiana: E-O. en la imprenta de la Viuda de Ibarra, Hijos y Compañía, 1787, p. 416—.

? Anar a :2,0 2,1 DCVB-lampista

? GEC - Lampista

? IEC - Lampista

? Carsten Sinner. El castellano de Cataluña: estudio empírico de aspectos léxicos, morfosintácticos, pragmáticos y metalingüísticos. Max Niemeyer Verlag, 2004. ISBN 9783484523203 [Consulta: 5 maig 2011].